

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

K O M M R E V

Bilaga

Granskning av

Faktureringsrutiner inom vård- och omsorgsnämnden

Lunds kommun

November 2003

Ingegerd Gustafsson

Lena Salomon

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bilaga 1 Avgifter jämte tillämpningsregler inom äldre- och handikappomsorg	3
Bilaga 2 Förenklat flödesschema från beslut till faktura avseende fakturering vård- och omsorgsnämnden	9
Bilaga 3 Genomgångna dokument	10

Bilaga 1 Avgifter jämte tillämpningsregler inom äldre- och handikappomsorg

Detta dokument är antaget av kommunfullmäktige den 27 juni 2002, § 153 att gälla från och med den 1 juli 2002. Ändringar antagna av vård- och omsorgsnämnden den 30 oktober 2002 respektive den 11 december 2002 att gälla från och med den 1 januari 2003. Nedanstående är hämtat från detta dokument.

Kommunens avgiftssystem och dess tillämpningsregler för avgifter inom äldre- och handikappomsorg styrs av socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, lag om stöd och service till vissa funktionshindrade samt förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Riksdagen har beslutat att reglera vad kommunen maximalt får ta ut i avgift för vård, omsorg och socialt stöd enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Kostnaderna för hyra regleras i 12 kap jordabalken (hyreslagen).

Utgångspunkten för avgiftssystemet är att de samlade avgifterna för hjälp i hemmet, service och omvårdnad samt dagverksamhet inte får uppgå till så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). Avgifterna måste vara skäligen och får inte överstiga kommunens självkostnader.

Kommunen har inte några skyldigheter att betala ut pengar (försörjningsstöd) till en brukare för att han eller hon ska kunna uppnå den i lagen angivna nivån för förbehållsbeloppet. Däremot ska kommunen sätta ned hemtjänstavgiften och vid behov även hyresavgiften i dubbelrum om kommunen finner att den enskilde inte har det förbehållsbelopp som han eller hon har rätt till.

Disponibelt avgiftsutrymme

Vid beräkning av det disponibla avgiftsutrymmet frånräknas från den enskildes bruttointkomster vissa skatter, fribelopp maximalt 140 kr för kapitalinkomster, nettobostadskostnad och förbehållsbelopp. Det disponibla avgiftsutrymmet utgör ett kommunalt högstkostnads-skydd för den enskilde och de sammanlagda avgifterna får således inte överstiga detta belopp. Om de sammanlagda avgifterna är högre än beloppet för kommunalt högstkostnads-skydd måste därför jämkning ske av avgifterna ned till detta belopp. I dokumentet finns uppställning för beräkning av disponibelt avgiftsutrymme i ordinärt boende eller jämförbar boendeform respektive särskilt boende.

Avgifter som ingår i avgiftssystemet

Avgifterna som skall räknas samman och jämföras med den enskildes disponibla avgiftsutrymme är avgifter för följande:

- Hemtjänst
- Trygghetslarm
- Matdistribution (exklusive livsmedelspris)
- Dagverksamhet
- Tillfällig vistelse i särskilt boende
 - växelvård/avlastning
 - övriga korttidsvistelser
- Särskilt boende
 - hemtjänst
 - bostad (när hyresförhållande inte föreligger – dubbelrum)

Inkomstbegrepp

Huvudtillämpningen av avgiftssystemets nettoinkomstbegrepp är att den enskildes olika bruttoinkomster läggs samman varefter vissa skatter avräknas.

Följande inkomster räknas samman:

- Aktuella pensionsinkomster under innevarande år.
- Aktuella förvärvsinkomster (efter kostnadsavdrag) enligt senast tillgängliga uppgifter.
- Inkomst av kapital (brutto), utom kapitalvinster (realisationsvinster), enligt senast tillgängliga uppgifter.
- Övriga inkomster.

Följande utgifter räknas samman:

- Kapitalutgifter (brutto), utom kapitalförluster (realisationsförluster), enligt senast tillgängliga uppgifter.
- Förvaltningskostnader överstigande 1 000 kr, enligt senast tillgängliga uppgifter.

Följande skatter och avgifter avräknas från inkomsterna:

- Kommunal inkomstskatt, statlig skatt/skattereduktion på inkomster/utgifter och obligatorisk begravningsavgift med hänsyn till gällande skattesatser och regler för grundavdrag och andra avdrag enligt gällande deklarationsanvisningar.
- Förmögenhetsskatt (egen och makes) enligt senast tillgängliga uppgifter.
- Övriga avgifter och skatter i samband med taxering utom avkastningsskatt på utländsk försäkring.

Principen är att avgifter m m skall grunda sig på den inkomst den enskilde beräknas få 12 månader framåt. För fastställande av rätt avgiftsutrymme är grundprincipen därmed att så aktuella inkomstuppgifter som möjligt skall användas och därmed inhämtas från den enskilde. Kontroll av inhämtade uppgifter (pensions- och kapitalinkomster) görs mot Riksskatteverket och Riksförsäkringsverkets register. Avviker dessa uppgifter väsentligen från lämnade uppgifter från den enskilde kontaktas denne för utredning om orsakerna och rättelse av uppgifterna.

Bostadskostnader

Vid avgiftsberäkningen skall den enskildes nettobostadskostnad avräknas från nettoinkomsten. Med nettobostadskostnad avses den faktiska bostadskostnaden minskad med samtliga former av bostadsbidrag som den enskilde erhåller. Som bostadsbidrag räknas:

- BTP- Bostadstillägg för pensionärer.
- KBH – Kommunalt bostadstillägg till handikappade.
- Bostadsbidrag till barnfamiljer.

Den faktiska bostadskostnaden för olika bostadstyper beräknas enligt de schablonregler som tillämpas av Försäkringskassan vid beräkning av BTP och Lunds kommuns tillägg.

Förbehållsbelopp

Med förbehållsbelopp avses de medel den enskilde behöver för att täcka normala levnads-kostnader utöver bostadskostnad. Förbehållsbeloppen skall avräknas mot den enskildes nettoinkomster innan avgiftsutrymmet bestäms. Beloppen varierar beroende på boendeform, hushållstyp och ålder.

Förbehållsbeloppet har beräknats med ledning av det i socialtjänstlagen fastställda minimibeloppet.

Förbehållsbeloppet omfattar följande poster: livsmedel, alla måltider, kläder, skor, fritid, hygien, förbrukningsvaror, dagstidning, telefon, TV-avgift, möbler/husgeråd, hemförsäkring, hushållsel, resor, tandvård, öppen hälso- och sjukvård och läkemedel.

I det fall den enskilde på grund av särskilda omständigheter (personliga behov) varaktigt har behov av ett högre belopp skall kommunen fastställa förbehållsbeloppet till en högre nivå än den angivna lägsta nivån. I vissa fall har kommunen möjlighet att fastställa beloppet till en lägre nivå. Detta gäller i de fall den enskilde inte har en sådan kostnad som ingår i det i lagen angivna förbehållsbeloppet därför att kostnaden ingår i exempelvis avgiften för hemtjänst och dagverksamhet.

Av bilagan ”Prisuppgifter om avgifter inom äldre- och handikappomsorg fr o m 1 januari 2003” framgår vilka förbehållsbelopp i kronor som gäller för respektive hushållstyp.

Hemtjänstavgift

Ett lagstadgat högkostnadsskydd har införts i form av en högsta avgift för hemtjänst. Hemtjänstavgiften får uppgå till högst en tolfedel av 48 procent av prisbasbeloppet, dvs maximal avgift är 1 544 kr/månad för år 2003. Prisbasbeloppet för år 2003 är 38 600 kr.

Lunds kommun tillämpar en insats- och inkomstrelaterad taxa som består av en nivåindelad service- och omvårdnadstaxa. Högsta avgiften i respektive service och omvårdnadsnivå är en given andel av det lagstadgade högkostnadsskyddet. En särskild prisbilaga finns. Fyra olika nivåer på service- och omvårdnadsinsatser gäller utifrån individuell bedömning.

Brukaren betalar en fast avgift per månad, månadsabonnemang, beroende på en i förväg fastställd individuell omvårdnadsnivå (bistandsprövning enligt socialtjänstlagen) och beräknat avgiftsutrymme.

Tillfälliga förändringar av hemtjänstinsatserna under kalendermånaden föranleder ingen ändring av omvårdnadsnivå eller avgift. Vid en permanent förändring av vårdbehov eller inkomstförhållanden, som innebär ändrad omvårdnadsnivå eller avgiftsutrymme i taxan, ändras månadsavgiften först vid nästkommande månadsskifte.

Debiteringsbestämmelser hemtjänst

Hel månadsavgift debiteras om hemtjänsten påbörjas dag 1 – 7 i kalendermånaden. Halv månadsavgift debiteras om hemtjänstavgiften påbörjas dag 8 – 21 i kalendermånaden. Ingen månadsavgift debiteras om hemtjänstinsatsen påbörjas 22 - 31 i kalendermånaden. Om hemtjänsten upphör och senare påbörjas gäller ovannämnda debiteringsregler endast om uppehållet varat i minst tre månader. I andra fall debiteras alltid hel avgift.

Ingen månadsavgift debiteras om hemtjänsten avslutas dag 1 – 7 i kalendermånaden. Halv månadsavgift debiteras om hemtjänstavgiften avslutas dag 8 – 21 i kalendermånaden. Hel månadsavgift debiteras om hemtjänstinsatsen avslutas 22 - 31 i kalendermånaden.

Om en brukare haft hemtjänst både i ordinärt boende och i särskild boendeform under samma kalendermånad (i samband med permanent inflyttning) debiteras full hemtjänstavgift endast vid den boendeform där insatserna utgivits längst antal dagar under månaden.

Regler finns för reducering av avgiften om brukaren haft frånvaro under månaden.

Debiteringsrutiner

Debitering av avgifter sker månadsvis i efterskott. Vid små avgiftsbelopp per månad har kommunen beslutat att debitering skall ske först när beloppet ackumuleras till mer än 50 kr.

Debitering av hyra i särskilt boende och i bostad med särskild service sker månadsvis i förskott. Undantag gäller för de som redan hyr bostad i särskilt boende (äldreomsorgen 2002-12-31). För dessa har kommunen beslutat att debitera hyra månadsvis i efterskott.

Debitering vid tvister m m

Utrymning av bostad i särskild boendeform skall normalt ske inom 30 dagar efter ett dödsfall om inte särskild dispens medgivits av ansvarig nämnd.

Om kommunen på grund av dödsbotvist eller annan liknande orsak, som kommunen inte råder över, inte kan disponera ledig bostad i en särskild boendeform äger kommunen rätt att debitera dödsboet full hemtjänstavgift från och med 31:a dagen efter dödsfallet.

Hyra debiteras alltid under hyrestiden.

Om utrymning sker tidigare än 30 dagar efter dödsfallet debiteras ingen hyra från den dag kommunen fullt ut disponerar bostaden.

Retroaktiv debitering och återbetalning

Brukare är skyldig att anmäla sådana förändrade inkomst- och bostadsförhållanden som kan medföra ändring av avgift.

Förändringar enligt första stycket kan innebära retroaktiv debitering av brukaren eller återbetalning från kommunens sida från tidpunkt för de förändrade förhållandena.

Uppgiftsvägran

Brukare som inte lämnar erforderliga uppgifter för avgiftsprövning påförs högsta hemtjänstavgift.

Boende i annan kommun eller privat anläggning

För personer som erhåller bostad och vård i särskild boendeform i annan kommun eller i privat boendeform och där Lunds kommun har betalningsansvaret gäller samma avgiftssystem som i kommunens egna särskilda boendeformer. För att fastställa avgifter och hyra skall externa boendeformer klassificeras på motsvarande sätt som kommunens egna anläggningar. För hyresavgiften används antingen den faktiska fastställda hyran, eller skall hyran tills vidare utgöra 4 500 kronor för enkelrum.

I sådant särskilt boende där hyresförhållande inte föreligger (t ex i flerbäddsrums) skall hyresavgiften uppgå till en tolfedel av 50 procent av prisbasbeloppet. I dessa fall skall hemtjänst- och hyresavgiften räknas samman och jämföras med den enskildes disponibla avgiftsutrymme. I de fall de sammanlagda avgifterna är högre än den enskildes disponibla avgiftsutrymme jämkas även hyresavgiften.

Allmän årlig omprövning av avgifter

En allmän omprövning av inkomster och avgifter för den enskilde sker 1 mars årligen med tillämpning av ändrade prisbasbelopp, skattebestämmelser, inkomstuppgifter m m.

Avgifterna får räknas om utan föregående underrättelse om ändringen förändringar i prisbasbeloppet. En ändrad avgift skall gälla från och med månaden efter den månad när anledning till ändringen uppkom. En ändring av avgiften skall dock gälla från och med samma månad som anledningen till ändringen uppkom, om ändringen avser hela den månaden.

Civilrättsliga underhållsavtal

Lunds kommun tar inte hänsyn till civilrättsliga underhållsavtal vid bestämning av avgift.

Kommunen har en uttalad skyldighet att ta hänsyn till den kvarboende makens ekonomiska situation då en brukare tillfälligt eller varaktigt flyttar till särskilt boende. Den trygghet makarna vill åstadkomma genom ett civilrättsligt underhållsavtal tillgodoses inom ramen för Lunds kommuns avgiftsbestämmelser.

Beslut om avgifter och jämkning

Beslut om avgifter och jämkning av avgifter i det enskilda fallet är myndighetsutövning. Ansvarig nämnd beslutar om delegering av sådana beslut.

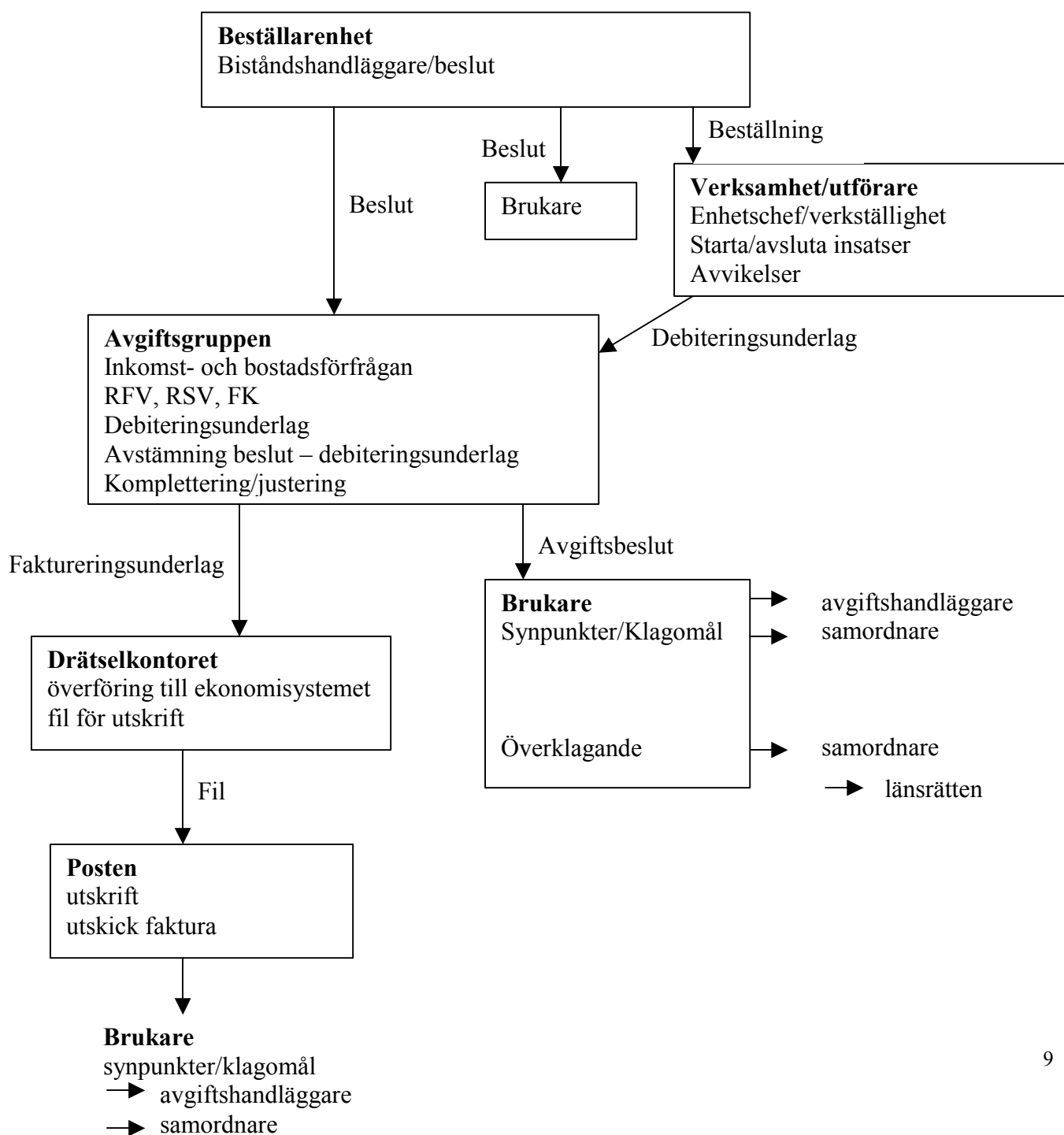
Brukaren skall erhålla ett skriftligt avgiftsbeslut där det framgår hur avgiften beräknats och hur den enskilde besvarar sig över beslutet.

Överklagande

Beslut om taxesytem fattas av kommunfullmäktige. Sådana beslut överklagas genom laglighetsprövning (kap. 10 KL).

Den enskildes avgiftsbeslut överklagas genom förvaltningsbesvär (16 kap. 3 § SoL).

Bilaga 2 Förenklat flödesschema från beslut till faktura avseende fakturering vård- och omsorgsnämnden

Bilaga 3 Genomgångna dokument

Blankett: Ansökan om insatser enligt socialtjänstlagen.

Blankett: Ansökan om särskilt boende.

Brev från avgiftsgruppen 2002-12-02: Till dig som skall flytta permanent till särskilt boende.

Brev från avgiftsgruppen 2003-01-02: Avgifter för service och omvårdnad 2003.

Blankett: ”Inkomst- och bostadsförfrågan 2003, Vård- och omsorgsförvaltningen”

Blankett: ”Anvisning för ifyllnad av inkomst- och bostadsförfrågan, Vård- och omsorgsförvaltningen.”

Broschyr: ”Avgifter inom äldre- och handikappomsorg fr o m 2003-01-01”

Broschyr: ”Bilaga, Prisuppgifter om avgifter inom äldre- och handikappomsorg fr o m 1 januari 2003.”

”Rutinbeskrivning för handläggning beslut – avgift och avvikelserapportering till avgiftshandläggare”

”Rutiner för informationsöverföring till avgiftshandläggning PM 2002-11-08, Vård- och omsorgsförvaltningen”

Procapita SoL är system/användardokumentation avseende beslutsmodulen.

”Utbildningsmaterial avgiftsmodulen, Vård och omsorg” är en system/ användardokumentation avseende avgiftsmodulen. Det finns även ett speciellt utbildningsmaterial avseende avgiftsmodulen för systemansvariga, vård och omsorg.

”Rutinpärm för biståndshandläggare”